



Hz. Mehdi (as) hakkındaki hadisler ve yorumları



Resul-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâm kendinden sonra ümmetinin başına gelecek bir çok hadiseden haber vermiş. Kıyamete kadar olacak bir çok mühim olaylara dikkat çekmiş ve ümmetini ikaz ve irşat etmiş. Büyük kargaşa ve fitnelerden, ehl-i beytinin başına gelecek mühim hadislerden, büyük dünya savaşlarından, ümmetine musallat olacak deccal ve süfyanlardan, yine ümmetine ümit olacak mehdi ve mücedditlerden ve kıyamete yakın zuhur edecek bazı mühim hadiselerden bahsetmiş. Bu konudaki hadisler başta Buhari ve Müslim gibi en sahih hadis kitaplarında yer almaktadır. Kütüb-ü Sitte adlı eserde ise tüm sahih hadisler bir araya getirilmiş ve müstakil olarak bir bölüm altında toplanmış. Bir çok alim ve yazar da bu konuda kitap telif etmiş. Meslek ve meşrebimize uygun olarak Şaban Döğen'in Mehdi ve Deccal adlı eseri bir çok kıyamet hadisini ihtiva etmekte, müracaat edilebilir. Zaten internet ortamında basit bir arama ile bu konuda bir çok kaynağa ulaşılabilir. Aynı zamanda bu hadisler ile ilgili bir çok yorum ve görüşe de çeşitli kitap, yayın ve akademik araştırmalarda rastlamaktayız. Yani bu konuda, tarih içinde, bir çok yorum ve görüşler ortaya konmuş ve günümüzde de devam etmekte.

Ancak bu çalışmalarda ne kadar isabetli bir yorum ve izah yapılıyor, orası tartışma konusu. Çünkü yorum yapılırken hadisler ile ilgili bazı temel kurallara dikkat etmek gerekiyor. Bazen ehil olmayan kişilerin görüşleri kargaşaya neden oluyor ve mesele için içinden çıkılmaz bir hal alıyor, akıl ve mantık kurallarına uymayan izahlara rastlanıyor. Bu nedenle hadislerin yorumunu yaparken dikkatli olmak gerekiyor. Çünkü gelecekte haber veren hadislerle ilgili bazı mühim hususlar var. Bu noktada bazılarını dikkat çekmek gerekiyor. Şöyle ki:

Birincisi:

Peygamberimizin (asm) asrından bu yana yaklaşık on dört asır geçmiş. Yani gelecekte ve kıyamet alametlerinden haber veren hadisler on dört asır önce ifade edilmiş. İşte bu hadislerden hangisi hangi asra hitap ediyor. Veya bir hadis ifade edilmiş bütün asırları içine alan manaları var. Yani her asrın ve devrin o hadis içinde hissesi var. Hangi asra hangi hisse

düşüyor, bilinmesi gerekiyor. Demek ki hadislerin hangi zamana hitap ettiği bilinmesi gereken en önemli konu. Şayet bu konuda yeterli bir bilgi sahibi olunmaz ise doğru bir yorum ve izah yapmak mümkün olmaz. Bu nedenle doğru bir yorum yapmak için en önemli hususlardan birisi bu: Hangi hadis, hangi asra ve yüzyıla veya hangi zaman dilimine hitap ediyor?

İkincisi:

Hadislerde haber verilen olayların geçerlilik süresi nedir? Nerede başlayacak, hangi noktalarda şiddetlenecek, nasıl bir seyir izleyecek ve nasıl bir şekilde etkisi yitirecek? Yine doğru ve isabetli bir yorum için bu süreç sınırlarının iyi bilinmesi gerekiyor.

Üçüncüsü:

Hadislerde bize bildirilen mühim hadislerin kapsam alanı ve etki sahası nedir? Yani bu bilgiler tüm dünyayı mı, İslam alemini mi, yoksa bir ülkeyi mi veya daha başka bir olayı mı anlatmaktadır? İşte bunların iyi tespit ve teşhis edilmesi lazım. Mesela ahir zamandan haber veren bir hadis var, "zaman gelecek yeryüzünde Allah Allah diyen kalmayacak" diye. Şimdi bu hadisin zahiri manasına bakarsak sanki tüm dünyada geçerli imiş gibi bir fikre sahip olabiliriz. Ancak tüm kıyamet alametlerini en doğru ve isabetli bir şekilde tevil eden Risale-i Nur bu hadisin kapsam alanını şöyle tespit ediyor: "Meselâ rivayette vardır ki, "Bir zaman gelecek, Allah Allah diyen kalmayacak." Yani, "Zikirhaneler kapanacak ve Türkçe ezan ve kâmet okunacak" demektir."

Dördüncüsü:

Hadislerde bildirilen haberlerin mekan sınırları nedir? Yani o hadiseler nerelerde cereyan edecektir? Hangi memleketin sınırları dahilinde zuhur edecektir, tüm bunların bilinmesi lazım. Mesela mehdi ve süfyan hadisesi hilafet merkezinde zuhur edecek iken, bir çok alim farklı bir şekilde anlayarak hep Şam, Küfe, Bağdat gibi bölgeleri sürekli olarak hilafet merkezi kalacak diye zannedip, ahirzaman olaylarını hep buralarda cereyan edecek fikrine kapılmışlar. Halbuki son hilafet merkezi İstanbul'dur. Bu hususa yine Nurlarda şöyle dikkat çekilmiş:

"Şimdi, Mehdi gibi eşhasın hakkındaki rivâyâtın ihtilâfâtı ve sırrı şudur ki: Ehâdisi tefsir edenler, metn-i ehâdisi tefsirlerine ve istinbatlarına tatbik etmişler. Meselâ, merkez-i saltanat o vakit Şam'da veya Medine'de olduğundan, vukuat-ı Mehdiye veya Süfyâniyeyi, merkez-i saltanat civarında olan Basra, Küfe, Şam gibi yerlerde tasavvur ederek öyle tefsir etmişler."

Beşincisi:

Hadislerde bildirilen haberlerin bir çoğu, imtihan sırrı gereğince, teşbihli ve sembolik bir dille ifade edildiğinden o haberlerin arkasında nasıl bir sır saklı onun bilinmesi gerekiyor. Yani o sembolik anlatım hangi manalara işaret ediyor, ne gibi olayları ve şahısları tanımlıyor, hangi grup ve kesimleri teşhis ve tespit ediyor? İşte tüm bu sembolik manalar bilinebilsin ki, doğru bir hüküm verilebilsin. Mesela Deccal ile ilgili yapılan izahlar çok yanlış anlaşılıyor. Hikmet kanunlarına uymayan tanımlar yapılıyor. İşte Nurlarda geçen bir ifade bu hususa şöyle dikkat çekiyor: "Hem de o eşhasın şahs-ı mânevîsine veya temsil ettikleri cemaate ait âsâr-ı azîmeyi o eşhasın zatlarında tasavvur ederek öyle tefsir etmişler ki, o eşhas-ı harika çıktıkları vakit bütün halk onları tanıyacak gibi bir şekil vermişler. Halbuki, demiştik: Bu dünya tecrübe meydanıdır. Akla kapı açılır, fakat ihtiyarı elinden alınmaz. Öyle ise, o eşhas, hattâ o müthiş Deccal dahi çıktığı zaman, çocukları, hattâ kendisi de bidâyetten Deccal olduğunu bilmez. Belki nur-u imanın dikkatiyle o eşhas-ı âhirzaman tanınabilir."

Altıncısı:

Özetlemek gerekirse: Gelecekte ve kıyametten haber veren hadisleri doğru ve mantıklı ve hadislerle mutabık bir şekilde yorumlayabilmek için o hadisin hangi zamana hitap ettiğini, hangi hadise ve olayları ihtiva ettiğini, geçerlilik ve kapsam alanını, etki sahasını ve mekanını, o sembolik ve temsili ifadelerin arkasında yatan doğru ve isabetli manaların ne olduğunun bilinmesi zarureti vardır. İşte o zaman doğru bir hüküm verilmiş ve isabetli bir neticeye ulaşılmış olur.

Peki biz bu bilgileri nasıl öğreneceğiz? Kimlere müracaat edeceğiz? Bir çok farklı yorum ve izahın yapıldığı günümüzde doğru ve isabetli bir bilgiye nasıl vakıf olacağız?

Bu suallerin cevabı için yine Risale-i Nura müracaat ediyoruz:

“”Onun alâmetleri gelmiştir” (Muhammed Sûresi, 47:18) âyetinin bir nüktesi, bu zamanda akîde-i avâm-ı mü’minîni vikaye ve şübehattan muhafaza için yazılmış. Âhırzamanda vukua gelecek hâdisâta dair hadîslerin bir kısmı, müteşabihat-ı Kur’âniye gibi, derin mânâları var. Muhkemat gibi tefsir edilmez ve herkes bilemez. Belki tefsir yerinde te’vil ederler. “Halbuki o âyetlerin tefsirini Allah’tan ve ilimde derinlik ve istikamet sahibi olanlardan başkası bilemez.” (Âl-i İmrân Sûresi, 3:7) sırrıyla, vukuundan sonra te’villeri anlaşılır ve murat ne olduğu bilinir ki, ilimde râsih olanlar, “Biz buna inandık. Muhkem âyetler de, müteşâbih âyetler de, hepsi Rabbimizin katından indirilmiştir.” (Âl-i İmrân Sûresi, 3:7) deyip o gizli hakikatleri izhar ederler.” 1

İşte kıyametle ilgili hadsileri doğru ve isabetli olarak yorumlayacak kişiler ilimde derinliğe sahip olan kişilerdir. Gelecekte ve kıyamet alametlerinden haber veren hadisler bir ölçüde kişiye özel veya kişilere özel bilgiler ihtiva eder. O hadislerdeki sırlar ve sembolik bilgiler bu özel kişi ve kişiler tarafından doğru bir şekilde yorumlanıp izah edilirler. Böylece müminler ve ümmet-i İslam şüpheden, yanlış bilgiden kurtulmuş olur.

Bu devirde ise ilimde rasih olanlardan birisi Risale-i Nurdur. Öyle ki Nurlarda ahir zaman hadisleri doğru ve isabetli bir şekilde yorumlanmış, Deccal ve Süfyan ve Mehdi ve Nüzul-ü İsa gibi mühim konular akli ve fikri doyuracak şekilde ve hikmet kanunları çerçevesinde teşhis, tespit ve izah edilmiştir.

Bu nedenle günümüzde Nurlara müracaat etmeden yapılacak bir yorum ve izah eksik kalır. Doğru ve isabetli bir yorum yapabilmek için bilhassa Beşinci Şua, Birinci Şua ve lahikalarındaki bazı mektupların çok dikkatli bir şekilde ele alınması gerek. Aksi takdirde kişi hem yanılır, hem de yanılır.

Dipnot:

1- Şualar, Beşinci Şua, s. 709